

Jméno a příjmení:	Kristýna Mozolová
UČO:	483411
Název, kód předmětu:	Statistická analýza dat, PSY117
Vyučující:	Mgr. Stanislav Ježek, Ph.D. Mgr. Adam Ťápal, M.A.
Datum odevzdání:	2. 7. 2019                      Seminární skupina: 02

## **Popularizační sdělení: Dospívající uživatelé heroinu a pervitinu po 14 letech: analýza psychosociálních charakteristik**

Nakolik má smysl překonat závislost?

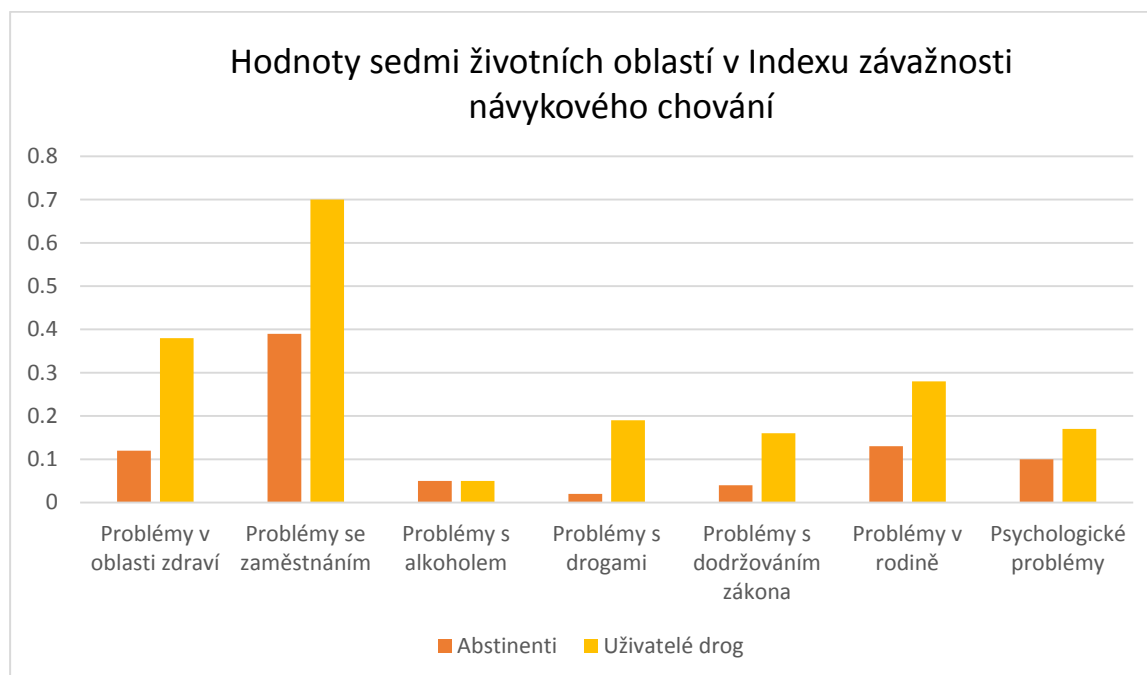
Užívání drog je nebezpečné kvůli rychlému vytvoření závislosti. Člověk se na drogách stane závislým o poznání rychleji, než tomu je u alkoholu nebo cigaret. Z hlediska vytvoření závislosti jsou rizikové zejména opiáty (hlavně heroin) spolu s pervitinem. U těchto drog se kromě psychologické a sociální závislosti vytváří i závislost fyzická, kdy tělo na vysazení drogy může reagovat bolestivými projevy a závislému komplikovat cestu k drogové abstinenci. Problematikou užívání pervitinu a heroinu se zabývali také vědci z Psychiatrického centra Praha a Centra adiktologie na 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy. Výzkum, který provedli, posuzuje dopad užívání drog na život jedince.

Výzkum se z počátku zabýval téměř dvěma sty dospívajícími uživateli drog o průměrném věku osmnácti let, kteří byli kvůli své závislosti v kontaktu se specializovaným zařízením. Uživatelé drog byli vyšetřeni nejprve mezi lety 1996 a 1998. Aby výzkumný tým mohl zkoumat dlouhodobé charakteristiky, bylo nutné provést druhé měření. To probíhalo po čtrnácti letech, kdy bylo uživatelům drog přes třicet let. Druhého šetření se účastnilo jen přes padesát osob, tedy více jak čtvrtina z původního vzorku, neboť velkou část se nepodařilo dohledat. Výzkumný tým však zjistil, že se mezi sebou vzorky příliš neliší a jsou si velmi podobné, proto by výsledky nemusely být příliš zkreslené.

Přestože je drogová závislost velmi závažná a nezbavuje se jí lehce, z konečného vzorku vyšetřených uživatelů drog jich byla pouhá čtvrtina stále závislá. Důležitou součástí výzkumu bylo porovnání charakteristik těchto drogových uživatelů a abstinentů. Jen polovina abstinentů dosáhla nízkého vzdělání ve srovnání s uživateli drog, kde to byly tři čtvrtiny. Rozdíl (byť stejně jako u vzdělání nepříliš významný) byl například i v profesi, kdy více jak třetina abstinentů vykonávala manuální profesi, ale u uživatelů drog to byla více jak polovina. Největší rozdíly mezi oběma skupinami byly v oblasti počtu detoxikačních pobytů a celkového počtu léčení pro drogové problémy, kde měli abstinenti výrazně nižší hodnoty.

Po srovnání charakteristik se tým rozhodl jít hlouběji a zabývat se klíčovými životními oblastmi na základě Indexu závažnosti návykového chování, který zohledňuje sedm životních oblastí (viz graf). Jednou z nich jsou problémy s drogami, které jsou logicky zastoupeny ve větší míře u uživatelů drog. Očekávaně významný rozdíl byl mezi skupinami v oblasti tělesného zdraví, se kterým mají častěji problémy uživatelé drog. Překvapivě velké rozdíly byly zjištěny v oblasti zaměstnání a dodržování zákona. Abstinující mají v obou těchto oblastech méně problémů ve srovnání s uživateli drog. Když se podíváme na jednotlivé oblasti, zjistíme, že ze všech oblastí je tou nejproblematictější zaměstnání. Problém najít si práci mají jak uživatelé drog, tak abstinenti. Problémy se zaměstnáním by možná bylo vhodné

zahrnout do různých preventivních programů na školách, aby dospívající měli reálnou představu o problémech plynoucích z užívání drog a věděli, že i když se drogové závislosti zbaví, problémy s nalezením práce budou přetrvávat.



Vlivem nižší míry problémů v různých životních oblastech se u abstinentů vyskytuje vyšší míra životní spokojenosti. Je logické, že člověk, kterého tolik netrápí např. zdraví, bude v životě spokojenější. I abstinenti se ale po období, kdy užívali drogy, v životě stále s problémy potýkají, i když jsou méně závažné. Můžeme tak říci, že drogová závislost ovlivňuje důležité životní oblasti a pocity spokojenosti. Výsledky výzkumu jsou tak motivací pro drogově závislé – „přestaňte užívat drogy a budete více spokojeni“.

Tento výzkum nám pomáhá objasnit odlišnosti mezi drogově závislými a drogovými abstinenty, avšak není zcela bez chyb. Vychází pouze z padesáti osob. Takto malý soubor jde jen těžce zobecnit, více zúčastněných osob by bylo jistě pro výzkum přínosem. Další „vadou na kráse“ je její realizace, která probíhala v Praze. Je otázkou, zda bychom právě četli jiné výsledky, kdyby se výzkum prováděl na vesnici, a ne ve velkoměstě.

Pozitivním překvapením studie je zjištění, že není nemožné se z drogové závislosti vymanit. Přestože heroin a pervitin jsou drogy, na kterých se závislost buduje velmi snadno, zvládlo před nimi utéct tři čtvrtiny osob užívajících drogy a stali se z nich hrdí abstinenti. I tak jsou ale výsledky varováním před drogovou závislostí, která i abstinentům způsobuje problémy.

## **Použitý zdroj**

CSÉMY, L., ZÁBRANSKÝ, T., GROHMANNOVÁ, K., DVOŘÁKOVÁ, Z., BRENZA, J., & JANÍKOVÁ, B. (2012). Dospívající Uživatelé Heroinu a Pervitinu Po 14 letech: Analýza Psychosociálních Charakteristik. *Ceskoslovenska Psychologie*, 56(6), 505–517. Retrieved from

<https://search.ebscohost.com/login.aspx?direct=true&AuthType=ip,cookie,uid&db=asn&AN=85505618&lang=cs&site=eds-live&scope=site>